

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága dr. Kepecs Györgyné dr. Vas Klára pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szalay Péter ügyvéd által képviselt I.r., II.r., a dr. Seszták Miklós ügyvéd által képviselt IV.r. és a dr. Csömör Magdolna ügyvéd által képviselt V.r. alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és járulékaik iránt a Fővárosi Bíróság előtt 14.OP.20.129/2006. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.208/2007/9. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által Pfv.6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem tárgyában meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal nem támadott rendelkezéseit nem érinti, felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit - az I. és II.r. alperesekkel kapcsolatos perköltség és illeték viselésére is kiterjedően - részben hatályon kívül helyezi és az elsőfokú ítéletnek az I. és II.r. alpereseket nem vagyoni kártérítésben és járulékaiban marasztaló rendelkezését helybenhagyja. Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felperes, valamint az I. és II.r. alperesek első-, másodfokú eljárási költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a IV. és V.r. alpereseknek személyenként 5.000 - 5.000 (ötezer - ötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 540.000 (ötszáznegyvenezer) forint együttes kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetékből az I. és II.r. alperesek egyetemlegesen kötelesek az államnak - külön felhívásra - megfizetni 90.000 (kilencvenezer) forintot. A fennmaradó 450.000 (négy százötvenezer) forint eljárási illetéket az állam viseli.

A felperes pártfogó ügyvédjének állam által viselt díját 6.000 (hatezer) forintban állapítja meg. Felhívja a Legfelsőbb Bíróság Költségvetési és Ellátási Főosztályát, hogy dr. Kepecs Györgyné dr.

Vas Klára ügyvéd részére a megállapított pártfogó ügyvédi díjat az ellátmányból fizesse ki.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság, részben helyt adva a felperes keresetének, ítéletében megállapította, hogy az I. és II.r. alperesek megsértették a felperes személyhez fűződő jogát -jó hírnevét - azzal, hogy valótlanul azt állították, hogy a felperest az Orbán Viktor elleni lejárató kampányban felhasználták, és azt a hamis látszatot keltették, hogy a felperes által Budapest II. kerületében eladott és megvásárolt ingatlanok közötti vételár különbözetet az Orbán Viktor lejáratásában érdekelt politikai erők fedezték, a felperes Orbán Viktor elleni lejárató kampányban játszott szerepére tekintettel. Az I. és II.r. alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte őket a jogsértés abbahagyására. Kötelezte a IV. és V.r. alperest, hogy a „... furcsa ingatlanszerzése: budai háztulajdonos a kisemmizett éhező” című cikk az ítélet szerint jogsértést megvalósító részének internetről való hozzáférését 15 napon belül szüntessék meg. Kötelezte egyben az I. és II.r. alperest, hogy 15 napon belül az ítélet rendelkező részéről sajtótájékoztató keretében, valamint a www.fideszfrakcio.hu honlapon keresztül - bocsánatkérésük kifejezése mellett - tájékoztassák a nyilvánosságot, és 15 napon belül, egyetemlegesen, fizessenek meg a felperesnek 500.000 forintot és ennek 2005. augusztus 5-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét, amelyben valamennyi alperessel szemben kérte a jó hírnev megsértésének megállapításán túlmenően becsülete és emberi méltósága megsértésének megállapítását is, illetve 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítésben kérte marasztalni az I. és II.r. alpereseket, elutasította.

A felperest az I-II.r. alperesek javára 80.000 forint, a IV. és V.r. alpereseknek személyenként 15.000 - 15.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte és úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt kereseti illetékből az I-II.r. alperesek személyenként 20.000 forintot, a IV-V.r. alperesek személyenként 5.000 forintot kötelesek az államnak megtéríteni, míg a fennmaradó illetéket az állam viseli.

A felperes és az I-II.r. alperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbeezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és a nem vagyoni kártérítés

íránti keresetet teljesen elutasította. Az I-II.r. alpereseket megillető perköltség összegét 100.000 forintra felemelte. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperest az I. és II.r. alperesek javára 60.000 forint, a IV. és V.r. alpereseknek személyenként 12.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte. Úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt fellebbezési illetékből az I. és II.r. alperesek együttesen 10.000 forintot kötelesek az államnak megfizetni, míg a fennmaradó illetéket az állam viseli.

A jogerős ítélet által megállapított tényállás lényegi tartalma szerint a felperes a Szárhegydűlő-Sárazsádány-Tokajhegyalja Kft. egyik, ügyvéd foglalkozású tulajdonosának elvált felesége, aki a férje elleni bontóperben való felhasználás érdekében, férje dolgozószobájában fénymásolatot készített a gazdasági társasággal kapcsolatos iratokról, majd azokat az Élet és Irodalom című hetilapnak átadta. A hetilap az iratokat a „Tokaji borcsaták” címmel megjelent cikksorozatához felhasználta. E cikksorozat témája - egyebek mellett - a volt miniszterelnöknek, Orbán Viktornak a felesége résztulajdonában álló Kft. állami támogatásának elnyerésével kapcsolatos magatartása volt. A felperes több alkalommal a sajtó nyilvánossága előtt beszámolt arról, mi motiválta, hogy az iratokat a sajtónak átadta. Nyilatkozatainak lényege szerint válófélben lévő házastársának magatartása miatt a vagyonközösség megszüntetése elhúzódik és ezáltal rendkívül rossz anyagi körülmények között, létbizonytalanságban él. 2005. augusztus 3-án az RTL Klub televízió híradójában elhangzott tudósítás szerint a felperes - mint az Élet és Irodalom által kirobbantott szőlőügy koronatanúja - 2005. tavaszán tulajdonosa lett egy, a szakértők szerint több, mint 40.000.000 forintot érő ikerház felének. A felperes erre a hírre úgy reagált, hogy a lakást a szülei vették az ő részére, haszonélvezeti joguk fenntartása mellett.

Ilyen előzmények után az I.r. alperes, mint a II.r. alperes szövivője, 2005. augusztus 4-én sajtótájékoztatót tartott. Az előadottakat a II.r. alperes a www.fideszfrakcio.hu, illetve www.szabad-europa.hu internetes honlapokon, „... furcsa ingatlanszerzése: budai háztulajdonos a kisemmizett éhező” címmel közölte. A II.r. alperes az általa üzemeltetett internet szolgáltató szerverét a IV. és V.r. alperes erre a célra kialakított termében helyezte el a szerverelhelyezés szolgáltatás tárgyú szerződés alapján. A sajtótájékoztatón elhangzottakat más internetes honlapok is közzétették.

Az I.r. alperes az RTL Klub Híradóban elhangzott tudósítással összefüggésben a sajtótájékoztatón - egyebek mellett - az alábbiakat közölte: 1.) „...-át felhasználják az Orbán Viktor elleni lejárató kampányban. Vannak olyan erők Magyarországon, amelyeknek 20 - 30.000.000 forintnál többet is megér az, hogy Orbán Viktort

gyanúba keverjék. Egy-két tényfeltáró újságcikket megérne az, hogy .. vagy a családja, hogyan tudott megvásárolni egy II. kerületi nagy értékű ingatlant."

2.) „Ha megvizsgáljuk, hogy .. mivel védekezik és ezt összevetjük azzal, hogy az elmúlt időszakban tv-műsorban, bizottsági meghallgatáson, bíróságon miket mondott, akkor egyértelműen megállapítható, hogy nem mondott igazat, félrevezette a közvéleményt."

3.) „Nehezen tudom elképzelni, hogy .. szülei ezt a minimum 15.000.000 forintot összekuporgatták az elmúlt évek alatt."

A felperes a .. ellen sajtó-helyreigazítás iránt keresetet indított, azonban a Fővárosi Bíróság keresetlevelét 27.P.630.086/2005/2. számú végzésével, idézés kibocsátása nélkül elutasította. A felperes felhívta a II., IV. és V.r. alpereseket, hogy a II.r. alperes honlapjairól az általa sérelmezett közleményt távolítsák el, azonban az alperesek ennek nem tettek eleget.

A fenti tényállás alapján a jogerős ítélet megállapította, hogy a sajtótájékoztató 1. pontjában foglalt közleménnyel az I. és II.r. alperesek megsértették a felperesnek a Ptk. 78. §-ában védett jóhírnevét. Ezért az I. és II.r. alperesekkel szemben a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pont alapján a jogsértés elkövetését megállapította, az I. és II.r. alpereseket a b) pont alapján a további jogsértéstől eltiltotta, illetve kötelezte őket a jogsértés abbahagyására és a c) pont rendelkezése szerint megfelelő elégtétel adására.

A jogerős ítélet ugyanakkor alaptalannak találta a felperesnek a 2. és 3. pontban szereplő állításokkal kapcsolatos keresetét. Indokolása szerint az I.r. alperes csak a tényekből levont értékítéletének, véleményének adott hangot annak kifejtésével, hogy a felperes nem mondott igazat, illetve félrevezette a közvéleményt. E vélemény miatt a jóhírnev megsértését megállapítani nem lehetett. A 3. alatti kitétel pedig nem a felperesre vonatkozott, így azzal az alperesek a felperes személyhez fűződő jogát nem sértették meg.

Mellőzte továbbá a jogerős ítélet annak megállapítását, hogy az I. és II.r. alperesek a jóhírnev megsértésén túlmenően, megsértették a felperesnek a Ptk. 76. §-ában védett becsületét, illetve emberi méltóságát. Az Alkotmánybíróság határozataira utalva megállapította, hogy az emberi méltóság az általános személyiségi jog egyik megfogalmazása, amelynek része (egyebek mellett) a személyiség szabad kibontakoztatásához, az önazonossághoz, az önrendelkezési szabadsághoz, illetve az általános cselekvési szabadsághoz való jog. A felperesnek ezek a jogai és becsülete nem sérültek.

A felperes keresetével szemben a jogerős ítélet a IV. és V.r. alpereseket kizárólag arra kötelezte, hogy az internetes honlapokról a jogerős ítélet által jogsértőnek minősített kijelentéseket távolítsa el, de elutasította a felperesnek azt a keresetét, amelyben a IV. és V.r. alperesekkel szemben is kérte a jogsértés megállapítását.

A jogerős ítélet az Elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló, 2001. évi CVIII. tv-nek (Eksz.) a jogsértés idején hatályos 2. § 1a) pontja, továbbá 7. § (2) bekezdés alapján megállapította, hogy a IV. és V.r. alperesek olyan közvetítő szolgáltatónak minősülnek, amelyek nem felelnek a más által rendelkezésre bocsátott, a közvetítő szolgáltató által nyújtott információs társadalommal összefüggő szolgáltatással továbbított, tárolt vagy hozzáférhetővé tett, jogszabályba ütköző tartalmú információval harmadik személynek okozott jogsérelemért, illetve kárért, amennyiben eleget tettek a tv. 8-11. §-aiban meghatározott feltételeknek és úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A IV. és V.r. alperesek a II.r. alperes által közzétett információt az Eksz. 7. § (5) bekezdés alapján nem voltak kötelesek ellenőrizni, és nem voltak kötelesek olyan tényeket vagy körülményeket keresni, amelyek jogellenes tevékenység folytatására utaltak volna. Magatartásuk ezért nem volt felróható. Ugyanakkor az Eksz. 7. § (4) bekezdés alapján annak nem volt akadálya, hogy az I. és II.r. alperesek terhére megállapított jogsértés miatt a közvetítő szolgáltatót is arra kötelezze a bíróság, hogy a jogsértő információhoz való további hozzáférést szüntessék meg.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja, illetve a Ptk. 339. § (1) bekezdés alapján kötelezte az I. és II.r. alpereseket nem vagyoni kártérítésre. Indokolása szerint a jogsértést megvalósító kijelentések széleskörben ismertté váltak, amelyek a közvéleményt a mai napig is foglalkoztatják. A nagy nyilvánosság miatt a felperesre vonatkozó valótlan állítások a köztudatba beépültek és ez a felperes hátrányos megítélését eredményezte. Ezt bizonyította a felperes által 19/F/3. szám alatt csatolt, az internetes fórumokon folytatott beszélgetések anyaga. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság köztudomású tényként azt is bizonyítottanak tekintette, hogy a felperes a jogsértés tartalma miatt magyarázkodásra kényszerült. Egyéb hátrányt ugyanakkor a felperes nem bizonyított. Ezért az elsőfokú bíróság a bizonyított és köztudomású tényként megállapítható körülmények mérlegelésével, 500.000 forintban határozta meg a nem vagyoni kárpótlás összegét, amely után a Ptk. 301. § (1) bekezdés szerint rendelkezett a késedelmi kamat megfizetéséről.

Ezzel szemben a másodfokú bíróság kifejtette: a felperes nem bizonyította, hogy az I-II.r. alperesek a jóhírnevének megsértésével egyben kárt is okoztak. A felperes önmagában azért, mert televíziós műsorban riportalany volt és internetes honlapot működtet, közszereplőnek nem minősíthető. Mindebből következik, hogy „a felperes esetében, a közéleti funkció hiányában is, a nem vagyoni kártérítésre, bizonyítás hiányában nincsen mód”.

A másodfokú bíróság a felperesnek a Fővárosi Bírósághoz kirendelt első fokú bíró eljárása miatt előterjesztett hatásköri kifogását nem fogadta el. A Fővárosi Bíróság elnökének átíratára alapján megállapította, hogy az eljáró bíró a Fővárosi Bíróság elnökének a perbeli időszakra vonatkozó kirendelő, illetve kirendelést meghosszabbító határozata alapján jogszerűen járt el.

A jogerős ítélet a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján rendelkezett a perköltség és a le nem rótt eljárási illeték viseléséről.

A jogerős ítélet ellen, eljárási és anyagi jogszabálysértésekre hivatkozással, a felperes, pártfogó ügyvédje útján nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen kérve annak hatályon kívül helyezését és a Fővárosi Bíróság utasítását új eljárás lefolytatására. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a keresetének megfelelő ítélet meghozatalát. A felülvizsgálat lényegi álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, ami olyan abszolút hatályon kívül helyezési ok, amely miatt az ügy érdemi felülbírálatára nincs lehetőség. Állította, hogy az I.r.alperes személyes meghallgatásának mellőzése is lényegi eljárási szabálysértés, amelyre tekintettel megalapozatlan és hibás a tényállás megállapítása és jogszabálysértően hiányos a jogerős ítélet indokolása. Állította, hogy a jóhírnév megsértése egyben eredményezheti a becsület és emberi méltóság megsértését is. A IV-V.r. alperesek objektív felelősséggel tartoznak az általuk továbbított, ezáltal híresztelt jogsértő információért. Nem mellőzhető ezért velük szemben a jogsértés megállapítása. Eljárási jogszabályt sértett a másodfokú bíróság, amikor az I. és II.r. alperesek részéről kifejtett fellebbezési indok nélkül, mintegy hivatalból bírálta felül az elsőfokú ítéletnek a nem vagyoni kártérítésben marasztaló rendelkezését. Érdemben is tévesnek tartotta a jogerős ítéletet, állítva, hogy a felperes közszereplői minősítésétől függetlenül, köztudomású tényként is megállapítható a nem vagyoni kártérítést megalapozó hátránya. Sérelmezte a perköltség tárgyában meghozott határozatot is. Arra hivatkozott, hogy a jogalapban pernyertes felperest részbeni pervesztessége miatt nem lehet az alperesek javára perköltségben marasztalni.

Az I. és II.r. alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A IV. és V.r. alperesek a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem részben, az alábbiak szerint alapos.

Az elsőfokú eljárás során dr. Dulai Erzsébet kerületi bíróságra beosztott bíró - a Fővárosi Bíróság elnökének kirendelése alapján - a Fővárosi Bíróság hatáskörében járt el az ügyben és hozott határozatot. A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. tv. (Bjj.) 2, 14., 17. és 20. §-ai alapján a bíró kirendelése a jogszabályoknak megfelelt, ezért eljárásával a Pp-nek a hatásköri szabályait nem sértette.

A felperesnek a hatásköri szabályok megsértésére, illetve arra alapított felülvizsgálati kifogása, hogy az eljáró bíró jogszabályba ütköző kirendelése miatt az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, alaptalan. A Bjj. 17. § (1) bekezdés szerint a bírót - hozzájárulása nélkül - három évenként, ezen belül legfeljebb egy évre lehet igazságszolgáltatási érdekből bírói beosztásba ideiglenesen más szolgálati helyre kirendelni. E jogszabályi rendelkezésből egyértelműen következik: nincs törvényi akadálya, hogy a kerületi bíróságra beosztott bírót a Fővárosi Bíróságra rendeljék ki és a kirendelés ideje alatt a Fővárosi Bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben járjon el. A kirendelés időbeli korlátai arra az esetre vonatkoznak, ha az a bíró hozzájárulása nélkül történik. Adat sem merült fel arra, hogy az első fokú bíró a kirendeléséhez vagy a kirendelése meghosszabbításához nem járult hozzá. Ezért tévesen hivatkozik arra a felperes, hogy a kirendelésre vonatkozó szabályok megsértése miatt az ügy érdemi felülbírálatára nincs lehetőség.

Miután eljárási szabálysértés nem indokolta a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelem korlátaira tekintet nélküli hatályon kívül helyezését, a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit érdemben bírálta felül. Ebből következik, hogy a jogerős ítéletnek az alperesek terhére szóló rendelkezéseit, miután azt az alperesek felülvizsgálattal nem támadták, a Legfelsőbb Bíróság nem érintette (Pp. 275. § (2) bekezdés).

A felülvizsgálati kérelem alaptalanul állítja, hogy az elsőfokú bíróság az I.r. alperes személyes meghallgatását jogszabálysértően mellőzte, illetve ennek hiányában a jogerős ítélet által megállapított tényállás is megalapozatlan.

A Pp. 3. § (5) bekezdése alapján, ha törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy

meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas.

A felperes teljeskörűen a bíróság elé tárta azokat az okiratokat, amelyekből az I.r. alperesnek a jogsértés alapjául szolgáló nyilatkozata, továbbá annak előzményei megállapíthatóak voltak. A felperes által előadott tényállást az alperesek nem is vitatták. A tényállás megállapításához ezért további bizonyításra nem volt szükség, így arra sem, hogy a tényállással kapcsolatban a bíróság az I.r. alperest személyesen meghallgassa. Ezáltal nem sérültek a felperes eljárási jogai sem, mert az I.r. alperes jogi képviselő útján védekezett a perben és a felperes a tényállást érintő kérdéseit a jogi képviselőnek is feltehetette volna. Azért tehát, mert az elsőfokú bíróság az I.r. alperes személyes meghallgatását mellőzte, a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

Felülvizsgálati kérelmében a felperes általában hibásnak és hiányosnak tartotta a jogerős ítélet által megállapított tényállást. Tényszerűen azonban nem jelölte meg, hogy a jogerős ítéletnek a tényállás körében melyik megállapítása téves, mit állapított meg helytelenül, vagy az mennyiben hiányos. A kereset tárgya az I.r. alperes nyilatkozata volt. Ezt, mint releváns tény a jogerős ítélet feltárta és értékelte. Alaptalan a felperesnek az a kifogása is, hogy az ítéleti tényállás irreleváns elemeket is tartalmaz. A jogvita megfelelő elbírálásához szükség volt a jogsértő nyilatkozatot megelőző események rögzítésére, így arra is, hogy a felperes az írott és elektronikus sajtó útján magánéleti problémáit előzőleg a nyilvánosság elé tárta. Abból pedig, hogy a felperes vitatja a jogerős ítélet egyes indokait, önmagában nem következik, hogy az ítélet nem felel meg a Pp. 221. §-ban meghatározott követelményeknek.

A kifejtettekből következően téves a felperesnek az eljárási szabályok megsértésére alapított felülvizsgálati kifogása.

A jogerős ítélet érdemben helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. és II.r. alperesek a kifogásolt nyilatkozat 2. és 3. pontjaiban foglaltakkal nem sértették meg a felperes személyhez fűződő jogát. A felperes maga állt a sajtó nyilvánossága elé és tárta fel a magánéletével kapcsolatos problémáit, megélhetési gondjait. Emiatt számolnia kellett azzal, hogy magatartását mások – esetleg ugyancsak a nyilvánosság fórumain – értékelik, támogató vagy bíráló véleménnyel illetik. Ennek megfelelően az I.r. alperes annak a véleményének adott hangot, hogy anyagi helyzetét és körülményeit illetően a felperes nem mondott igazat és félrevezette a közvéleményt (2. pont). Ezt a véleményét az I.r. alperes a felperes korábbi nyilatkozatait felidézve, azokat a sajtóból

megismert tényekkel egybevetve, az azokban felfedezni vélt ellentmondásra tekintettel fejtette ki. Az a szóhasználat, hogy „egyértelműen megállapítható”, nem támasztja alá, hogy a közöltek tényállítások. E szófordulat pusztán a vélemény nyomatékossá tételét szolgálta. A véleménynyilvánítás kifejezőmódjában nem volt indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó, ezért személyhez fűződő jogot sem sértett.

A 3. pont alatti kijelentés pedig, amint azt a jogerős ítélet helyesen megállapította, nem a felperesre vonatkozott és tényállításnak sem minősíthető. Korábbi feltételezésének megfelelően az I.r. alperes csak annak a kétségének adott hangot, hogy a felperes szülei a vételár-különbözetet nem tudták megtakarítani.

Ugyancsak téves a felperesnek az az álláspontja, hogy a jogerős ítélet – a kifogásolt nyilatkozat 1. pontja tekintetében is – jogszabálysértően mellőzte a jóhírnév megsértése mellett a becsület és az emberi méltóság megsértésének megállapítását. A védelem tárgya – bár egymáshoz hasonlóak – más a jóhírnév és más a becsület esetén. Az emberi méltóság megsértése pedig általában akkor állapítható meg, ha a személyiség lényegét jelentő tulajdonságok és ismérvek elleni támadás egyben nem jelenti más, nevesített személyiségi jogok sérelmét is. A becsület csorbítását általában a ténytartalom nélküli, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő vélemény, értékítélet eredményezi. Az ember társadalmi megítélését, vagy önbecsülését veszélyeztető ilyen magatartás ellen nyújt védelmet a Ptk. 76. §.

Ezzel szemben az I. r. alperesnek a felperessel szemben megfogalmazott értékítélete kifejezőmódjában indokolatlanul nem bántó, sértő, lealacsonyító. Fellépését a felperes sajtóbeli megnyilvánulásai váltották ki. Az I.r. alperes nyilatkozata 1. pontjában (amint azt a felülvizsgálattal sem támadott jogerős ítélet megállapította), valótlan tényt állított, illetve a való tényt hamis színben tüntette fel. Ezzel azonban kizárólag a felperesnek a Ptk. 78. §-ában védett jóhírnevét sértette meg. Emiatt további jogsértés megállapításának jogszabályi indoka nem volt.

Ugyancsak alaptalan a felperesnek az a kifogása, hogy a IV.-V.r. alpereseknek a jogsértés elkövetése alóli mentesülését a jogerős ítélet tévesen állapította meg. A személyhez fűződő jog megsértése általában objektív ténykérdés, és akit személyhez fűződő jogában megsértenek, a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pont alapján objektív szankcióként, alanyi jogon követelheti a jogsértés megállapítását. Ezzel szemben az Eksz-nek a jogerős ítélet által helyesen alkalmazott rendelkezései a közvetítő szolgáltatót kifejezetten mentesítik a jogsértő tartalmú információ továbbításával,

tárolásával vagy hozzáférhetővé tételével kapcsolatos, harmadik személynek okozott jogsérelemért fennálló felelősség alól. Ebből következően a tartalomszolgáltató által elkövetett jogsértésért az egyébként vétlen közvetítő szolgáltató nem köteles helytállni.

A jogerős ítélet ugyanakkor tévesen utasította el a felperes nem vagyoni kárigényét. Az indokolás szerint a felperes nem bizonyította, hogy a jóhírnév megsértése, azaz a jogellenes magatartás kárt is okozott volna. Mellőzte azonban a másodfokú bíróság annak kifejtését, hogy a felperes által 19/F/3. alatt csatolt és az elsőfokú bíróság által a nem vagyoni kárpótlást megalapozó hátrány bizonyítékaul elfogadott iratanyagot miért nem tekintette a nem vagyoni kár bekövetkezésének bizonyítékaként.

Ezen túlmenően téves a jogerős ítéletnek az az álláspontja is, hogy a nem vagyoni kárpótlást megalapozó nem vagyoni hátrány bekövetkezése a Pp. 163. § (3) bekezdés alapján köztudomású tényként csak közéleti funkciót betöltő közszereplő esetében állapítható meg.

A felperes által 19/F/3. alatt csatolt, a jogsértés napját követő néhány nap internetes beszélgetését rögzítő anyagból megállapítható, hogy a közvélemény egy része, magáévá téve az I.r. alperes által az ingatlanvásárlással kapcsolatban felvetetteket, elmarasztaló értékítéletet alakított ki a felperesről. Az ingatlanvásárlás anyagi fedezetének egyes, a volt miniszterelnökkel ellentétes politikai körökhöz kapcsolásával ugyanis a felperes szavahihetősége széleskörben megkérdőjeleződött. Ezért az elsőfokú bíróság az ezt igazoló iratanyagot helyesen értékelte a jogellenes magatartással okozati összefüggésben álló nem vagyoni hátrány bizonyítékának, amely a Ptk. 355. § (4) bekezdés szerint a nem vagyoni kárigényt megalapozza. Az sem lehet kétséges és külön bizonyítás nélkül elfogadható, hogy a felperessel szemben megfogalmazott gyanú miatt, azaz, hogy ellenszolgáltatásért vett részt Orbán Viktor elleni lejárató kampányban, a felperes magánéletében, szűkebb és tágabb ismeretségi körében magyarázkodásra kényszerült. Mindez értékelhető olyan nem vagyoni jellegű hátrányként, amely a nem vagyoni kárpótlást megalapozta. E kérdés megítélésénél nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy a felperes a sajtószereplései következtében közszereplővé vált-e. A Ptk. a közszereplő fogalmát nem definiálja és (a 80. § (2) bekezdésben meghatározott kivételtől eltekintve) egyéb jogsértések tekintetében nem tulajdonít jelentőséget annak, hogy akár a jogsértő, akár a sérelmet szenvedett fél közszereplőnek minősül-e. Ezért nem tehető olyan megkülönböztetés, mert erre sem a Pp., sem a Ptk. rendelkezései nem adnak alapot, hogy a nem vagyoni hátrány bekövetkezése - köztudomású tényként - csak a közszereplőket ért sérelem esetén állapítható meg.

A jogerős ítélet ezért megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem vagyoni hátrány bizonyításának hiányában nem vagyoni kártérítésre nem tarthat igényt.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (3) bekezdés alapján mérlegeléssel állapította meg a nem vagyoni kárpótlás összegét. E mérlegelés megfelelően kifejezésre juttatja azt a tényt, hogy a felperest ért hátrány, a közvéleményben a felperesről kialakult kedvezőtlen értékítélet, csak részben áll okozati összefüggésben az I-II.r. alperes által elkövetett jogsértéssel. A felperes által 19/F/3. alatt csatolt iratokból ugyanis megállapítható, hogy nem a teljes internetes közvélemény marasztalta el a felperest, illetve a felperes hátrányos megítélését az I.r. alperes sajtónyilatkozatától függetlenül önmagában az is okozta, hogy magánéleti problémáit a nyilvánosság elé tárta. Erre is figyelemmel az elsőfokú bíróságnak a mérlegelése helyes. A felperes sem a fellebbezésében, sem felülvizsgálati kérelmében nem adott elő olyan indokot, amely alapján e mérlegelés jogszabálysértő jellege megállapítható lenne.

A felperes keresete csak részben volt alapos. Mind a jogsértés megállapítása, mind pedig a nem vagyoni kártérítés összezszerűsége tekintetében a keresete részben elutasításra került. Ezért a felperes és az I-II.r. alperesek vonatkozásában a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján kell rendelkezni. A Pp. 81. § (2) bekezdése azért nem alkalmazható, mert a felperes az I. és II.r. alperesekkel szemben nem csak a bírói mérlegeléssel megállapított nem vagyoni kárigény tekintetében lett pervesztes, hanem a jogsértés megállapítása iránti keresete vonatkozásában is, amely döntés nem a bírói mérlegeléstől függött.

Kétségtelen ugyanakkor, hogy a felperes az I. és II.r. alperesekkel szemben a per lényegét tekintő tényállítás tekintetében pernyertes lett és a nem vagyoni kárigény iránti keresete is jogalapját tekintve alapos volt. Ezért - függetlenül attól, hogy a nem vagyoni kárigény vonatkozásában a bíróság a keresetét nagyjából elutasította - a Pp. 81. § (1) bekezdés második mondata alapján az a helyes rendelkezés, hogy első- és másodfokú perköltségeiket a felperes, valamint az I. és II.r. alperesek maguk viseljék.

Tévesen kifogásolta ugyanakkor a felperes, hogy a IV. és V.r. alperesek javára a bíróság perköltségben marasztalta. Ezt a rendelkezést az indokolta, hogy a jogsértés megállapítása iránti keresetet velük szemben a jogerős ítélet elutasította.

Mindezen indokokra tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján részben hatályon kívül helyezte és a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú ítéletet a nem vagyoni kártérítés és járulékaik tekintetében helybenhagyta.

Mellőzte ugyanakkor a felperesnek az I. és II.r. alperesek javára a perköltségben marasztalását és e személyi kört illetően úgy rendelkezett, hogy perköltségeiket a felek maguk viselik. Egyebekben a per főtárgya tekintetében a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A pereszes I. és II.r. alperesek a 6/1986. (VI.26.) IM. r. 13. § (2) bekezdés alapján kötelesek peresztességük után a le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket az államnak megtéríteni, míg a fennmaradó illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán a 14. § szerint az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság a felperes pártfogó ügyvédjének állam által viselt díját a 7/2002. (III.30.) IM. r. 5. § (1) bekezdésének b) pontja és (2) bekezdés alapján állapította meg.

Budapest, 2008. június 18.

Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, dr. Mészáros Mátyás sk. előadó bíró, dr. Tallián Blanka sk. bíró

A kiadmány hitelével:

Vné

tisztviselő